

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ»

(назва навчальної дисципліни)

навчальний рік **2021-2022**

галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 223 «Медсестринство»

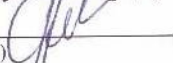
(шифр і назва спеціальності)

курс 2 ОКР «Магістр»

Силабус навчальної дисципліни
затверджено на засіданні кафедри
української мови, основ психології та
педагогіки

Протокол від
“31” серпня 2020 року № 8

Завідувач кафедри

(підпис)

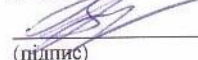
проф. Фоміна Л. В.
(прізвище та ініціали)

“31” серпня 2020 року

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем загальної та передфахової
підготовки

Протокол від
“02” вересня 2020 року № 1

Голова

(підпис)

проф. Вовк О. Ю.
(прізвище та ініціали)

“02” вересня 2020 року

1. Дані про викладача, що викладає дисципліну

Прізвище, ім'я по батькові викладача	кандидат психологічних наук Шейко Анастасія Олександрівна
Контактний тел.	+38(093)181-35-43
E-mail:	asesuale@gmail.com
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Середа 12.00-17.00, ауд. кафедри української мови, основ психології та педагогіки
Онлайн консультації	Вівторок 10.00-16.00

Розробники: завідувач кафедри української мови, основ психології та педагогіки к. ф. н, проф. Фоміна Л. В., к. псих. н., викладач кафедри української мови, основ психології та педагогіки Шейко А. О., к. пед. н., викладач кафедри української мови, основ психології та педагогіки Наливайко Н. А.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Силабус навчальної дисципліни «Педагогічні комунікації» складено відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) фахівців другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 – «Охорона здоров'я», спеціальності – 223 «Медсестринство».

Дисципліна «Педагогічні комунікації» є важливою складником у системі підготовки студентів ЗВО.

Навчальна дисципліна «Педагогічні комунікації» є теоретичним і практичним фундаментом побудови майбутньої успішної взаємодії лікаря та пацієнта і не тільки надає можливість студентам оволодіти системою педагогічних знань, але й забезпечує формування на цій основі комунікативних умінь, що є одним з важливих елементів у професійній підготовці та професійній діяльності фахівця; сприяє вирішенню й осмисленню найбільш ефективних методів впливу на особистість хворого.

Силабус упорядковано із застосуванням сучасних психолого-педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення курсу є основні педагогічні положення, механізми, форми процесу спілкування й індивідуально-психологічні відмінності особистості, що проявляються в професійному спілкуванні в системі «лікар-пацієнт».

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Педагогічні комунікації» базується на вивченні студентами основ психології, соціології, педагогіки, філософії; закладає основи вивчення студентами медичної психології, соціальної психології, педагогічної психології, а також низки клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію з ними.

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів загальної психології та філософії.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є: формування професійних комунікативних знань, умінь і навичок як складника професійної компетентності фахівця.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є: сформувати у здобувачів вищої освіти системи знань щодо професійної комунікації, навчити їх оволодінню основними поняттями та категоріями даного освітнього компоненту, навчання магістрантів оволодінню механізмами професійної комунікації.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

– *інтегральна:* здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та

практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі медсестринства та в освітньому процесі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

– *загальні*: навички міжособистісної взаємодії; здатність навчатись та навчати;

– *спеціальні (фахові, предметні)*: уміння застосовувати основи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у вищих навчальних закладах освіти.

Також вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальних навичок (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проєктів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

Здобувач вищої освіти у період навчання здобуває комунікативні навички, розвиває лідерські здібності, навчається брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розв'язує педагогічні ситуації та конфлікти, вміє працювати в команді, управляти своїм часом, логічно і системно мислити, має креативні підходи до вирішення завдання.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі **результати навчання**:

ПРН 18. Демонструвати автоматизм виконання навичок. Удосконалювати методики виконання навичок та навчати інших.

ПРН 20. Застосовувати педагогічні технології на рівні достатньому для реалізації розроблених програм навчальних дисциплін за спеціалізацією у вищих навчальних закладах.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3 кредити ЄКТС.

Розділ дисципліни 1. Комунікація як основний фактор соціальної взаємодії

Тема 1. Професійно-педагогічна комунікація як феномен педагогічної діяльності

Тема 2. Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації

Тема 3. Засоби педагогічної комунікації

Тема 4. Сприятливий соціально-педагогічний клімат – основа ефективної педагогічної комунікації

Тема 5. Педагогічні конфлікти. Шляхи вирішення конфліктних ситуацій

Тема 6. Вербальні засоби педагогічної комунікації

Тема 7. Невербальні засоби педагогічної комунікації

Тема 8. Комп'ютерні засоби педагогічної комунікації

Тема 9. Стили педагогічного спілкування

Тема 10. Стили керівництва ЗВО та відносини керівника та викладачів

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Напрямок підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	<u>223 «Медсестринство»</u>	Рік підготовки:	
		1-й	-й
		Семестр	
		-й	2-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 60	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Лекції	
		год.	14 год.
		Практичні, семінарські	
		год.	16 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	60 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: диференційований залік			

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів дисципліни і тем	Кількість годин					
	Форма навчання (денна)					
	усього	У тому числі				
лек		пр	лаб	інд	срс	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ дисципліни 1. Комунікація як основний фактор соціальної взаємодії						
Тема 1. Професійно-педагогічна комунікація як феномен педагогічної діяльності	8	1	1			6
Тема 2. Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації	8	1	1			6
Тема 3. Засоби педагогічної	10	2	2			6

комунікації					
Тема 4. Сприятливий соціально-педагогічний клімат – основа ефективної педагогічної комунікації	10	2	2		6
Тема 5. Педагогічні конфлікти. Шляхи вирішення конфліктних ситуацій	10	2	2		6
Тема 6. Вербальні засоби педагогічної комунікації	8	1	1		6
Тема 7. Невербальні засоби педагогічної комунікації	8	1	1		6
Тема 8. Комп'ютерні засоби педагогічної комунікації	9	1	2		6
Тема 9. Стили педагогічного спілкування	9	1	2		6
Тема 10. Стили керівництва ЗВО та відносини керівника та викладачів	10	2	2		6
Разом за розділом 1	90	14	16		60
Усього годин по дисципліні	90	14	16		60

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Професійно-педагогічна комунікація як феномен педагогічної діяльності	1
2	Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації	1
3	Засоби педагогічної комунікації	2
4	Сприятливий соціально-педагогічний клімат – основа ефективного педагогічної комунікації	2
5	Педагогічні конфлікти. Шляхи вирішення конфліктних ситуацій	2
6	Вербальні засоби педагогічної комунікації	1
7	Невербальні засоби педагогічної комунікації	1
8	Комп'ютерні засоби педагогічної комунікації	1
9	Стили педагогічного спілкування	1
10	Стили керівництва ЗВО та відносини керівника та викладачів	2
Усього годин		14

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Професійно-педагогічна комунікація як феномен	1

	педагогічної діяльності	
2	Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації	1
3	Засоби педагогічної комунікації	2
4	Сприятливий соціально-педагогічний клімат – основа ефективного педагогічної комунікації	2
5	Педагогічні конфлікти. Шляхи вирішення конфліктних ситуацій	2
6	Вербальні засоби педагогічної комунікації	1
7	Невербальні засоби педагогічної комунікації	1
8	Комп'ютерні засоби педагогічної комунікації	2
9	Стили педагогічного спілкування	2
10	Стили керівництва ЗВО та відносини керівника та викладачів	2
Усього годин		16

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Професійно-педагогічна комунікація як феномен педагогічної діяльності	6
2	Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації	6
3	Засоби педагогічної комунікації	6
4	Сприятливий соціально-педагогічний клімат – основа ефективного педагогічної комунікації	6
5	Педагогічні конфлікти. Шляхи вирішення конфліктних ситуацій	6
6	Вербальні засоби педагогічної комунікації	6
7	Невербальні засоби педагогічної комунікації	6
8	Комп'ютерні засоби педагогічної комунікації	6
9	Стили педагогічного спілкування	6
10	Стили керівництва ЗВО та відносини керівника та викладачів	6
Усього годин		60

8. Завдання для самостійної роботи

Підготовка до практичних занять. Опрацювання матеріалу за опорним конспектом. Робота з допоміжною літературою. Пошукова та аналітична робота.

9. Політика викладача (кафедри)

Академічні очікування від студентів/-ок

Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час **лекційного заняття** студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку

необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і територію);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Плагіат та академічна доброчесність

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

10. Методи навчання

Вербальні (лекція, бесіда); наочні (ілюстрація); практичні (самостійна робота, кейс-метод, мозковий штурм, робота в парах, робота в групах).

11. Методи контролю

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є диференційований залік

Оцінювання студентів проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ»

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

Поточна навчальна діяльність студентів (далі – ПНД) контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Диференційований залік

Диференційований залік (далі - ДЗ) – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни. Допуск до ДЗ визначається у балах ПНД, а саме: min - 70, max - 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від - 50 до – 80 балів. Оцінка з дисципліни є сума балів за ПНД та ДЗ у балах від min – 120 до max - 200 і відповідає національній шкалі та шкалі ECTS.

Диференційований залік з дисципліни або її частини - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Оцінювання теоретичних знань, якщо практичні навички оцінюються за критеріями «виконав», «не виконав»

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожен відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

**Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою,
чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ЄCTS**

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄCTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

12. Рекомендована література

Основна література

1. Абрамович С., Чікарьова М. Мовленнєва комунікація : [навчальний посібник] / Семен Абрамович, Марія Чікарьова. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураги, 2013. – 460 с. (є електронний варіант).
2. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики : [навчальний посібник для ВНЗ] / Ф. Бацевич. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 240 с.
3. Бесєдіна Л.М., Сторубльов О.І. Педагогічна майстерність, активні методи навчання та методична робота у навчальних закладах: методичний посібник. - Київ: Логос, 2009. - 204 с.
4. Етика ділового спілкування»: конспект лекцій для студентів I курсу всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / Укл. І.І. Какуріна. – Дніпропетровськ: ДВНЗ УДХТУ, 2015.– 96 с.
5. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. - Харків: Вид-во НФаУ, 2009. - 140 с.
6. Косенко Ю. В. Основи теорії мовної комунікації : [навчальний посібник] / Ю. В. Косенко. – Суми: СДУ, 2011. – 187 с. (є електронний варіант).
7. Ляпичева О. Л. Посібник до вивчення дисципліни «Основи теорії мовленнєвої комунікації» : [навчальний посібник для ВНЗ] / О. Л. Ляпичева. – Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2016. – 44 с. (є електронний варіант).
8. Олійник О. Ділове спілкування: Навчальний посібник. – Красноармійськ: КП ДонНТУ, 2009. –380 с.
9. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2007. – 359 с.
10. Педагогічна майстерність : Підручник/ І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос [та ін.]; за ред. І.А. Зязюна. - Київ : СПД Богданова А.М., 2008. - 376 с.
11. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : [підручник] / О. О. Селіванова. 0 Черкаси: Видво Чабаненко Ю. А., 2011. - 350 с. 9 (є електронний варіант).
12. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації : [навчальний посібник для ВНЗ] / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К. : Видавничий центр «Академія», 2010. – 240 с. (є електронний варіант).

Допоміжна література

1. Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні : Підручник. - К. : КНЕУ, 2004 – 383с.
2. Кавера Н. В. Практикум з риторики: [навчальний посібник для ВНЗ] / Н. В. Кавера. – К. : Кондор, 2015. – 178 с.
3. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування : [навчальний посібник для ВНЗ] / О. В. Кубрак. – Суми: Університетська книга, 2016. – 222 с.
4. Куньч З, Городиловська Г., Шмілик І. Риторика : [навчальний посібник

для ВНЗ] / З. Куньч, Г. Городиловська, І. Шмілик. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 496 с.

5. Кушнір Р. Мистецтво відповідального спілкування [нав.пос.] / Р. Кушнір. – Дрогобич: Коло, 2017. – 240 с.

6. Кушнір Р. Великий оратор, або як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи [нав.пос.] / Р. Кушнір. – Дрогобич: Коло, 2013. – 258 с.

7. Левченко О.П. Науковий стиль: культура мовлення: [навчальний посібник] / О.П. Левченко. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. – 204 с.

8. Лисенко Н.О. Культура наукової мови: [навч. пос.] / Н.О. Лисенко, Н.В. Піддубна, О.О. Тележкіна. – Х.: Тім Пабліш Груп, 2015. – 224 с.

9. Онуфрієнко Г. С. Риторика : [навчальний посібник для ВНЗ] / Г. С. Онуфрієнко. – К. : Центр навчальної літератури, 2016. – 624 с.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал.

2. <http://nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

3. <http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.